

Maše Matiašovce

3/2023

MK SR: 4261/11
ISSN 1338-8053

PRÍBEH VÝSTAVBY KOMUNITNÉHO CENTRA SA KONČÍ, NO NIE TAK CELKOM

Práce na realizácii výstavby komunitného centra v časti Potok sú na konci a objekt bude do konca roka odovzdaný obci pre plánované užívanie. Týmto sa z jednej časti končí náročná etapa zveladenia tejto budovy. Z druhej časti stále za pomoci právnikov prebieha proces vysporiadania vzťahov s predošlým dodávateľom, o ktorom Vás budeme informovať.

NAPLNIL SA AUTOBUS A DRUŽOBNÝ PROJEKT SA POSUNIE K NÁM

V rámci družby "Matiašovci Slovenska" sa 12. 8. 2023 uskutočnil futbalový turnaj v Liptovských Matiašovciach. Starosta obce: "Mám veľkú radosť, že v obci bol o toto podujatie veľký záujem, o čom svedčí aj naplnenie autobusu a vyskladanie plnohodnotného mužstva. Je to dobrá predzvesť budúceho ročníka, ktorý bude organizovať práve naša obec. Družba je pre obec prínosná z hľadiska sieťovania a priateľstiev nielen medzi samosprávami, ale aj medzi mladými ľuďmi, ktorí sa týchto akcií zúčastňujú." Súčasťou programu bola aj sv. omša, ktorú celebroidal náš pán farár Pincel za účasti svojich miništrantov. Tamojší duchovný pripravil pre účastníkov podujatia komentovanú prehliadku kostola.

V OBCI MÁME PLNOHODNOTNÝ DCOM

Obec nabehla na systém DCOM, ktorý je už v tomto čase funkčný v plnej verzii (Národný projekt: Dátové centrum obcí a miest). Projekt má prispieť k zefektívneniu verejnej správy a zvýšeniu spokojnosti občanov s jej fungovaním na miestnej a regionálnej úrovni z pohľadu debyrokratizácie.

Cielom tohto národného projektu je vybudovanie Dátového centra obcí a miest (DCOM) pre sprístupnenie elektronických služieb obciam a mestám tak, aby mali možnosť poskytovať tieto elektronické služby občanom a podnikateľom. DCOM poskytne mestám a obciam potrebné aplikácie ako službu, zabezpečí ich integráciu s informačnými systémami verejnej správy, ktoré obce a mestá používajú a zároveň sprostredkuje prístup k elektronickým službám samospráv širokej verejnosti.

Oprávneným žiadateľom resp. prijímateľom nenávratného finančného príspevku (NFP) je DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska (DEUS). Vďaka prechodu na systém DCOM boli pre administratívu obecného úradu obstarané nové počítače, ktoré umožnia posunúť tie staršie pre potreby knižnice.

ÚZEMNÝ PLÁN ZAPLATIA ŽIADATELIA, OBC SA BUDE SPOLUPODIEĽAŤ

Žiadatelia o zmenu územného plánu sa stretli v prítomnosti architekta, kde bolo s nimi prekonzultované, čo môže mať vplyv na ich zámer a na zmenu tohto dokumentu. Riešilo sa, ktoré žiadosti sú bezproblémové a ktoré si ešte vyžadujú opravu či doplnenie. Obec samozrejme eviduje aj žiadosti, u ktorých odporúča žiadateľom upustiť od zámeru z objektívnych dôvodov. Stretnutie s architektom bolo prvým neformálnym stretnutím. Ďalej obec zašle žiadateľom oficiálne pozvánky na riadne konanie. Obec žiadala na úpravu územného plánu aj prostriedky z príslušných inštitúcií, no neúspešne. Žiadatelia sa teda budú na zmenu plánu musieť poskladať sami. Obec sa však bude spolupodieľať v zmysle zaplatenia obstarávateľa územného plánu.

Občasník, 13. ročník
Vydáva Obec Matiašovce,
Hlavná 74/43, Matiašovce,
IČO 00326399.

Vyrobilo RAMAGU, o. z.
SNP 30/59, Sp. Stará Ves
IČO: 42232473, DIČ: 2023 5301 90
Október 2023

INFORMÁCIE ZO ZASTUPITEĽSTVA

Informácie zo zasadnutia obecného zastupiteľstva, dňa 25.08.2023

OZ berie na vedomie:

1. Správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky Obce Matiašovce k 31.12.2022
2. List odporúčaní za účtovné obdobie od 01.01.2022 do 31.12.2022
3. Žiadosť o odkúpenie časti obecných pozemkov od manželov Ľuboša a Jany Kuchtovcov
4. Stav projektov Kompostáreň v obci Matiašovce, Obecné komunitné centrum a Zmena a doplnenie Územno-plánovacej dokumentácie obce č. 2

OZ odrokuje:

1. Žiadosť manželov Ľuboša a Jany Kuchtovcov do ďalšieho zasadnutia OZ,

OZ súhlasí:

- a) so zverejnením zámeru prenájmu nebytových priestorov Obecného úradu na zriadenie prevádzky Potravín – Večierky na základe žiadosti p. Moniky Tulušákovej,

OZ schvaľuje:

1. použitie rezervného fondu obce na úhradu splátok úveru na projekt Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Pod lesom vo výške 22.560 €,
2. použitie rezervného fondu obce na úhradu splátok úveru na projekt Rekonštrukcia a stavebné úpravy hasičskej zbrojnice vo výške 8.808 €,
3. použitie rezervného fondu obce na úhradu povinnej spoluúčasti obce na projekt Zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu vo výške 8.468 €,
4. vypracovanie projektovej dokumentácie na projekt Výstavba kanalizácie v obci Matiašovce vo výške 3.000 € (ulica Južná a časť ulice Mlynská),
5. podpisu zmluvy na vypracovanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok pre projekt Výstavba kanalizácie v obci Matiašovce vo výške 5.500 €,
6. zámenu pozemkov na základe žiadosti p. Daniela Kotffera,

OZ neschvaľuje:

1. Predaj časti obecného pozemku na základe žiadosti p. Vendelína Glodžáka,

OZ poveruje starostu:

1. Zvolať stretnutie na tvare miesta za účelom diskutovania o predaji časti obecných pozemkov pre manželov Ľuboša a Jany Kuchtovcov za účasti vlastníkov susedných nehnuteľností.

DEŇ OBCE SA ÚSPEŠNE VRÁTIL

Deň obce sa uskutočnil 20. 8. 2023 za výraznej pomoci partnerov EKOSPOL RECYCLING, DARUS STAV, Zastrova, Stavebniny Furcoň, Brantner Poprad, Tatrahasil, TuliPub, Pol'ovnícke združenie Gojnica, Mäsiareň Dunajec, Topset Solutions, pekáraň Gros, Denar veľkosklad ovocia a zeleniny, Ing. Jozef Obrokt. Starosta obce Marián Štefaňák: *“Bez ich pomoci by tento deň nebol. Za ich ústretovosť a pomoc im patrí naša vďaka.”* Účast' na podujatí splnila očakávania a zdarný priebeh podujatia podporilo priaznivé počasie.

ŽIADOSŤ NA REALIZÁCIU KANALIZÁCIE JE PODANÁ. RIEŠENIE VŠAK HĽADALO KOMPROMIS

31. 8. 2023 bol termín na podanie žiadostí na realizáciu obecných vodovodov, kanalizácií, či revitalizácie obcí. Za obec bola podaná žiadosť o podporu projektu kanalizácie za viac ako 420-tisíc eur. Zámerom obce bolo realizovať kanalizáciu a vodovod na Hlavnej ulici. To sa však ukázalo, v súvislosti s aktuálnou situáciou, ako mimoriadne komplikované. Hlavným problémom je vodovod. Ten nie je obecným majetkom a preto je žiadosť o peniaze, vzhľadom na podmienky, ťažko uchopiteľná. *“Ak by išlo o jedinú prekážku, zrejme by stálo za to vynaložiť úsilie pre nájdenie riešenia. Avšak, ani v zdarnom prípade, by to neznamenal hotovú vec. Ďalším faktorom je cesta. Ak by obec narušila komunikáciu patriacu PSK, nestačilo by upraviť pás, do ktorého by bol výkop realizovaný, ale župa žiada o opravu celej šírky vozovky. To však nie je rentabilné. Ani maximálna možná suma dotácie by nám to finančne nedovoľovala urobiť. Treťou komplikáciou sú siete pod cestou alebo v priekope. Vodovod aj plyn je v obci ťahaný takým spôsobom, aký v minulosti vyhovoval súkromným spoločnostiam, ktoré ho budovali a obec to bohužiaľ takto vo svojich pozemkoch dovolila. To však mimoriadne komplikuje osadenie ďalších sietí. To neznamená, že situácia nemá riešenie, ale to, že si vyžaduje pomoc a sústreďenie vodárenskej spoločnosti, viac času a peňazí. Aby obec nepremárnila možnosť požiadať o dotáciu, rozhodla sa zabezpečiť ulicu, v ktorej je realizácia projektu čo najmenej komplikovaná a dá sa zvládnuť z danej projektovej výzvy. Južná ulica je aktuálne najlepším kandidátom a vieme ju zvládnuť za projektové peniaze. Žiadosť je podaná a veríme, že sa nám podarí získať peniaze. Následne nás ešte čaká riešenie súčinnosti s vlastníckymi domov, ktorých sa bude realizácia týkať.”*

ČIERNE STAVBY NARÚŠAJÚ VZŤAHY A NÚTIA KU NEPOPULÁRNEMU KONANIU

“V obci sa rozmohlo zvolávanie Štátneho stavebného dohľadu. Obec by v tomto smere chcela občanov požiadať o spoluprácu a plnenie si zákonných povinností. Dôvodom návštev pracovníkov stavebného úradu sú svojvoľné rozhodnutia vlastníkov pozemkov o umiestnení a začatí realizácie stavieb, bez jej ohľadovania, či žiadania o stavebné povolenie. Ak nie sú pri stavbe splnené potrebné náležitosti, prirodzene dochádza k priestupkovému konaniu. Obec žiada, aby majitelia pozemkov postupovali v zmysle legislatívy, čím sa zabráni narušaniu susedských vzťahov a nežiadúcim okolnostiam v živote obce.” Prax i legislatíva hovorí, že pri stavbe, ktorej plocha zaberá pozemok o veľkosti do 25 m², je potrebné podať ohlásenie o realizácii drobnej stavby. Ide o takú stavbu, ktorá má doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe. Obecný úrad ponúka pomoc a ohotu poradiť v takomto konaní. Nejedná sa o administratívne náročné kroky. Kľúčové je, aby o tom obec bola včas oboznámená a následne obec oboznámi s týmto aj vlastníkov susedných pozemkov. Ak sa tak nedeje, môže to neprijemným spôsobom ovplyvňovať občianske vzťahy i atmosféru v dedine. V neposlednom rade si pri takomto konaní musí stavebník niesť následky. Ak sa jedná o stavbu väčšiu ako 25 m², je potrebné nielen pripraviť relevantný projekt, ale opäť včas konfrontovať obecný úrad s takýmto konaním. Starosta obce: *“Mám pocit, že sa v tomto zmysle vytratila slušnosť. V minulosti som sa s tým v takejto miere nestretával a keďže sme sa o stavbách a postupe legálnej výstavby dokázali kultivovane baviť, nerozumiem tomu, prečo to dnes v toľkých prípadoch nie je možné. 99% občanov dokáže rešpektovať zákon. To 1% však výrazne narušuje dobré zvyky a dehonestuje konanie občanov, ktorí si svoje povinnosti riadne plnia.”*

Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých

Kam s odpadom z hrobových miest

S jeseňou sa okrem iného spájajú aj sviatky venované našim blízkym zosnulým. Cintoríny sú po zotmení plné stíchnutých ľudí, rozžiarených sviec či pestrofarebných chryzantém. Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých patria v našej zemepisnej šírke k rešpektovaným sviatkom nielen veriacich. Počas týchto sviatočných dní však vzniká aj veľké množstvo odpadu.

Kam s odpadom z cintorínov, ako ho správne vytriediť?

S odkvitnutými kvetmi či živými vencami si poradíme ľahšie. Patria do bio odpadu či kompostoviska v záhrade, pokiaľ na cintoríne ešte nezaviedli triedený zber. Dôležité je z odkvitnutých kytic odstrániť pred vyhodnením stuhu, fóliu či drôtené alebo plastové opory. Horšie je to s umelými kvetmi, kahancami či inými ozdobami, vyrobenými z viacerých materiálov, ktoré sa nedajú oddeliť a tým pádom ani recyklovať. Preto končia v kontajneri určenom na zmesový odpad, ktorého posledná cesta smeruje na skládku odpadov. Tam sa rozkladajú stovky rokov. Vyhnúť sa tomu môžeme dvoma spôsobmi. Buď ozdoby z kombinovaných materiálov nekúpime, uprednostníme ozdoby z prírodných materiálov, alebo kúpime ozdoby z jedného materiálu, ktorú môžeme po konci životnosti vyhodiť do správneho kontajnera triedeného zberu.

Aj kahance a zvyšky vosku spôsobujú ťažkosti

Veľkým problémom je aj množstvo sviečok v plastovom alebo sklenenom obale. Ak sa nevytriedia, končia na skládkach, kde sa menia na „večný odpad“. Sklenené časti kahancov patria do skleneného odpadu, plastové či kovové súčasti, ktoré je možné od sklenenej nádoby oddeliť, umiestnime do príslušného kontajnera alebo vreca na triedený zber. Vosk končí, bohužiaľ, v zmesovom odpade, pokiaľ ho opätovne nedokážeme využiť, napríklad na výrobu nových sviečok.

Ako teda počas týchto sviatkov čo najmenej zaťažiť prírodu a skládky?

Namiesto umelých kvetov, vencov a iných ozdôb priniesme na hroby našich blízkych živé kvety v kvetináči. Sú krajšie, vydržia možno až do prvých mrazov a sú cenovo dostupné. Vsadiť môžeme aj na výzdobu z prírodných materiálov – šišiek, sušených kvetov či ihličia. Ak už máme sklenené kahance alebo svietniky, používajme ich čo najdlhšie. Ako alternatívu môžeme použiť sviečky zo sójového alebo včelieho vosku. Aj prírodné materiály raz skončia ako odpad. Živé kvety bez plastových obalov, stužiek a drôtočiek, kvety z kvetináčov, burinu, lístie či konáriky vytriedme, aby zbytočne neputovali na skládku. Ak nie sú na cintoríne dostupné nádoby na triedený odpad, vezmeme odpad so sebou a vytriedme ho doma.

Ak správne triedime, svet je krajší

Majte na pamäti nasledovné pravidlá:

- Snažte sa **odpad netvoríť** vôbec.
- Zálohované obaly nepatria do koša, vráťte ich do predajne.
- **Dodržiavajte farebnú abecedu triedenia:** sklu patrí zelená, papieru modrá, plastom žltá, kovom červená a nápojovým kartónom oranžová farba. Napovie Vám aj označenie na obale:
- **Riadte sa pravidlami triedenia vašej obce.**
- Len vytriedený odpad sa dá zhodnotiť a recyklovať.
- Triedte odpad, oplatí sa to. Za vytriedený odpad občan neplatí, jeho zber hradia výrobcovia prostredníctvom OZV ENVI - PAK.
- Obal označený patrí do triedeného zberu.

JEDNOU VETOU

• 30. 7. 2023 zorganizoval farský úrad, v zastúpení pána farára, miništrantský turnaj pre obce tunajšieho dekanátu, ktorého sa zúčastnili Haligovce, Spišské Hanušovce a víťazné Matiašovce.

• 10. 8. 2023 obec svojpomocne zbúrala garáže na ulici Južnej a tým pádom je stavenisko pre výstavbu kompostárne pripravené.

• 8. 9. 2023 bolo zasadnutie volebnej komisie, kde zložili sľub jej jednotliví členovia, bol zvolený predseda aj podpredseda a zúčastnení boli poučení o priebehu volieb.

• 18. 9. 2023 prebehla kontrola projektu Zníženia energetickej náročnosti obecného úradu, so zdarným koncom, konštatujúc úspešné ukončenie projektu.

• 21. 9. 2023 sa obec zúčastnila schôdze organizácie TATRY-PIENINY LAG, kde sa preberali možnosti čerpania dotácií v Zamagurí.

• Výrub drevín na súkromných pozemkoch sa za istých pravidiel taktiež hlási na obecnom úrade.

• Z peňazí Programu obnovy dediny bude obec realizovať spevnenie toku Luncarskeho potoka.

• Obec mení zmluvného partnera zabezpečujúceho financovanie triedeného zberu odpadov z licenčných dôvodov, ktoré nastali u doterajšieho dodávateľa služieb.

• Občianske združenie Po stopách Goral realizovalo počas augusta dobrovoľnícke aktivity na svojich turistických projektoch v katastri obce a zúčastneným dobrovoľníkom ďakujeme.

• Obec ocenila darcov krvi, no zároveň prosí, aby sa darcovia počas odberov nechali zapísať do kartotéky evidujúcej ich účasť i miesto pobytu - obec má informácie iba o evidovaných odberoch a na základe nich oceňuje darcov z obce.

• Z obce bolo v mesiaci september vyvezených takmer 250 kilogramov nebezpečného odpadu a 7,7 tony veľkoobjemového odpadu.

• Za tretí kvartál roka 2023 sme sa rozlúčili s tromi občanmi, prisťahovali sa štyri osoby a rovnako štyri osoby sa z obce odsťahovali.

• Počet obyvateľov k 30.9.2023 je 829 a Matiašovce tak po Spišskej Starej Vsi a Veľkom Lipníku predstavujú tretie najväčšie sídlo Zamaguria.

ZO ŽIVOTA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

V školskom roku 2023/2024 navštevuje Základnú školu v Matiašovciach 26 žiakov. V I. triede sa učia žiaci 1. a 2. ročníka (17 ž.), triednou učiteľkou je pani Mgr. Štefánia Langová. V II. triede sa učia žiaci 3. a 4. ročníka (9 ž.), triednou učiteľkou je pani PaedDr. Elena Galovičová, ktorá je zároveň riaditeľkou školy. Pani Bc. Mária Kocibášová vyučuje v obidvoch triedach výchovné predmety a zároveň pracuje v ŠKD na pozícii vychovávateľky. Pán farár Mgr. Peter Pincel vyučuje dve hodiny náboženskú výchovu. Na škole pracujú dva krúžky – športový a pohybovo-tanečný. Do ŠKD sa prihlásilo 26 žiakov.

V prvom ročníku sme privítali nových žiačikov. Sú to: Budziňák Matej, Jendrejčáková Nikola, Krempaská Adriána, Marhefka Marián, Michnová

Karina, Ovčárik Filip, Rušinová Mária a Zajonc Ján. Prajeme im, aby sa v škole cítili dobre a dosahovali čo najlepšie výsledky.

Školský rok sme začali tradičnou turistickou vychádzkou smerom na Zálesie, ktorú sme nazvali Školská milá. V rámci Európskeho týždňa športu si žiaci podľa vlastného výberu zaspportovali v aktivite Ihrsko plné detí – jeseň. Pridali sme tradičný mesačný Týždeň so zdravou desiатou.

Pri príležitosti Európskeho dňa jazykov sme žiakov v krátkosti informovali o Európskej únii. Potom žiaci pracovali s atlasmí, v ktorých vyhľadávali krajiny, ktoré do EÚ patria, aké je ich hlavné mesto. Zamerali sme sa hlavne na krajiny, s ktorými máme spoločné hranice, ako sa volajú, ich hlavné mesto, akým jazykom v danej krajine rozprávajú. V závere hodiny sme uro-

bili súťaž zmiešaných skupín, v ktorom deti písomne odpovedali na otázky. Cieľ aktivity – učiť sa cudzí jazyk pre dorozumenie sa v cudzine.

V septembri sme začali opäť pracovať v programe WOCABEE (učenie ANJ). Žiaci mali možnosť individuálne sa zapojiť do súťaže o umiestnenie na Slovensku, v kraji (PO) a v okrese (KK). Do súťaže sa zapojila iba Laura Rušinová (3. ročník), ktorá nás vynikajúco reprezentovala. Na Slovensku sa umiestnila na 47. mieste, v okrese to bolo 10. miesto a v kraji dokonca 3. miesto. Laura získala WocaBee odznak. Dakujeme Laure a blahoželáme jej.

Blížšie informácie s fotografiami nájdete na webovej stránke školy zsmatiasovce.edupage.org.

*PaedDr. Elena Galovičová,
riaditeľka školy*

VITAJTE ŠKÔLKARI

Dvere materskej školy sme pre detičky znovu otvorili 4. septembra. Čakala ich jesenná výzdoba na oknách, voňavé perlinky, pestrý jedálniček, nedočkavé hračky a láskavé pani učiteľky. Prvé dni sa malé detičky lúčili s plačom, ba i krikom, ale postupne to ustálo. Veľkáci už boli statoční. Od začiatku sme nezaháľali a hneď sme plnili úlohy zo školského vzdelávacieho programu „Zvedavé slniečka“, ak stihneme, tak detičky odfotíme, aby rodičia mali prehľad o aktivitách a aj aby sme potešili vaše srdiečka.

Od septembra sa o deti stará – v triede Včielok – p. riaditeľka Bc. Karina Graindová, pani učiteľka Bc. Katka Kovalčíková, pani učiteľka Mgr. Veronika Borovská a pani učiteľka Bc. Martina Mamrillová sa venujú deťom v triede Lienok. Jedlo nám plánuje pani vedúca v zastúpení Mária Bombarová, navarí nám pani Terézia Weberová s pani Máriou Bolcarovičovou. Čistotu a poriadok v spolupráci zabezpečuje pani Bolcarovičová a pani Bombarová.

Školský rok sme otvorili s počtom 46 zapísaných detí. Z toho je 23 dievčat a 24 chlapcov. K „matiašovským“ deťom pribudli aj deti zo Spišskej Starej Vsi, Zálesia, „Potoka“ i Majerov. Do prvého ročníka pripravujeme 13 predškolákov.

Uplynuli dva mesiace letných prázdnin. Veríme, že boli pre vás plné pekných zážitkov. Mali ste možnosť načerpať nové sily a s nimi vykročiť do úloh, ktoré nový školský rok prinesie. Materská škola nie je len vzdelávanie a plány, dobrá škola je živý organizmus, v ktorom fungujú dobré medziľudské vzťahy, vzájomný rešpekt k svojim právam, ale i uvedomenie si prvoradých povinností. Deti sú veľmi milé, šikovné a pracovité. Verím, že všetko hravo zvládneme.

Najbližšie sa uvidíme v sále Kultúrneho domu pri akadémií pri príležitosti – Október – Mesiac úcty k starším. Prajem nám všetkým úspešný školský rok.

*Karina Graindová,
riaditeľka MŠ*